

Copertă: Fotografii din colecția Simonei Bondoc

Colecție: *THALIA*

Grafica siglei colecției: Valeriu Gh. Teodorescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MOLDOVAN, ION

Simona Bondoc: câteva gânduri / Ion Moldovan;

pref.: Irina-Margareta Nistor.

Cluj-Napoca: Ecou Transilvan, 2020

ISBN 978-606-730-617-0

I. Nistor, Irina-Margareta (pref.)

791

929

© Ion Moldovan

Toate drepturile sunt rezervate.

Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă
fără acordul Editurii și al autorului.

Editura ECOU TRANSILVAN, Cluj-Napoca, 2020

Editor: Nadia Fărcaș

E-mail: office@edituraecou.ro

Telefon: 0745828755; 0364730441

www.edituraecou.ro

Ion Moldovan

Colecția Thalia

Simona Bondoc

câteva gânduri

Editura Ecou Transilvan

Cluj-Napoca

2020

Portretul unei Doamne

CUPRINS

<i>Prefață. Steaua cu nume: Simona Bondoc</i>	5
Câteva gânduri.....	9
Am datoria morală să-i evoc pe înaintașii mei din teatru	11
În școală, la „Pitar Moș”, am fost colegă de clasă cu fiica Principesei Ileana	17
Studentă la clasa Beatei Fredanov	27
Primii pași în Teatrul Național	38
Un talent viguros pus în slujba slujirii teatrului	42
Ion Iancovescu, „actorul care n-a respirat toată viața decât teatru”	47
Ochiul experimentat al lui Iancovescu a descoperit talentul Simonei Bondoc	49
Birlic avea în degetul mic tragicul, ca și comicul exploziv	56
Elvira Godeanu, o actriță cu un farmec nepereche	64
Radu Beligan și-a creat un stil de interpretare personal, pentru care publicul l-a adorat.....	77
Un spectacol purtând sigiliul iancovescian	83
Amintiri în... alb și negru	87
Din fotoliul spectatorului	99

Doamna Simona Bondoc sau Arta eleganței de a fi	104
O mare actriță, un mare talent!	112
Te-am iubit și te-am admirat din toată inima	117
Asemenea cariatidelor templului Erechteion de pe Acropole... ..	129
Bucuria de a fi alături unei DOAMNE.....	138
Simona Bondoc, „une promesse de bonheur”!.....	149
O mare artistă.....	150
O poveste emoționantă, spusă cu sensibilă emoție	156
Un cuceritor recital	157
După „Porto Franco” s-a dispus să nu mai fiu distribuită în nici un film	158
Televiziunea și Radioul, a doua scenă pe care am jucat	168
Plecăciune, Simona Bondoc!	175
Mulțumesc, doamnă Simona Bondoc!.....	181
O artistă perfectă pentru a da viață Poeziei	184
Un om care nu știe să-și păstreze statutul, nu merită să-l aibă	187

Spectacole pe scena Institutului

de Artă Teatrală și Cinematografică

„Ion Luca Caragiale” București.....	193
-------------------------------------	-----

Spectacole pe scena Teatrului Național

„Ion Luca Caragiale” București	194
--------------------------------------	-----

Filme	238
-------------	-----

Anexe foto	243
------------------	-----

recunoscut meritele, cu o onestitate rară. Onorează memoria profesorilor săi, de la clasele primare, până la Maeștrii de la care a „furat” meserie! Urmărește cu nesaț tot ce e nou în artele tot mai moderne, merge să-și vadă colegii de la noi, sau de pe alte meridiane, comentăm ore în șir în detaliu și pentru asta mă socotesc extrem de privilegiată!

Mama ei ar fi vrut să se facă medic. I-a insuflat talentul de a pune diagnostice precise, și la rândul ei, Simona ne-a dăruit o fiică, pe Voichița, pasionată de fotografie și de științele exacte, o combinație care spune multe despre un destin complex, al unor generații succesive!

Simona Bondoc este o Penelopă, asemenea numelui din Porto Franco, în așteptarea unor partituri visate, care au venit mai degrabă pe scenă, dar niciodată nu e prea târziu pentru cea de-a 7-a artă! Vezi cazul Angelei Lansbury! O Damă de mult nonagenară! Noi, publicul, o vrem de Guinness Book: Centenară!

Irina-Margareta Nistor

Câteva gânduri...

După un parcurs atât de lung, când te oprești o clipă din cavalcada asta și te uiți în urmă, ametești! Aproape nu îți vine să crezi că au trecut decenii pline de încercări, dorințe, amăgiri, bucurii, satisfacții și destule amărăciuni, inerente unei profesii făcute din pasiune.

Revăd imagini și scene pline de personaje atât de diferite, de o varietate incredibilă care, la un loc, te conving că într-adevăr „mare e grădina lui Dumnezeu”!

Când în sufletul tău se aprinde o dorință de nestăvilit că numai asta e ceea ce îți dorești, nu îți trece prin minte cam ce conține traseul pe care pornești. Strălucirea iluzorie se dovedește a fi înșelătoare și numai forța sufletească și credința în visul tău te fac să mergi mai departe. Răbdarea, tenacitatea și munca devin prioritățile absolute pentru a putea trece peste partea urâtă a atâtor orgolii și încercarea unora de a obține ceea ce vor prin orice mijloace.

În viața personală sunt împrejurări, poate greu de îndurat, fie de ordin fizic, fie sufletesc. Dar chiar și atunci când trebuie să faci față

unor situații tragice – ca dispariția părinților sau a celor dragi, de pildă – ori starea sănătății este foarte proastă, actorul trebuie să își adune toate forțele și să își facă profesiunea ca și cum totul este perfect, fără ca publicul să știe ceva din zbuciumul lui.

Mai sunt și unele „sacrificii” la pachet cu meseria asta. Zile în care ar fi de dorit, poate, să fii cu familia sau copiii... Dar nimic nu poate trece înaintea obligației asumate! Și cum teatrul nu are șansa filmului de a păstra amintirea unor mari spectacole (poate doar acum, prin înregistrări), din toată arderea actorului în comuniunea care are loc cu publicul căruia i se dăruiește total – mai târziu, în timp rămân niște „cronici” (de multe ori nedrepte sau partinitoare) în ziare îngălbenite, rămâne amintirea celor care te-au văzut și admirat – sau contestat – și, poate, fotografii! Cam asta e regula jocului! Dar dragostea absolută pentru profesiunea pe care ți-ai dorit să o urmezi te face să poți trece peste toate încercările și să ai convingerea că dacă ar trebui să o iei de la capăt, tot asta ai face...

Simona Bondoc

Am datoria morală să-i evoc pe înaintașii mei din teatru

Simona Bondoc, de ce, până la urmă, ai acceptat să stăm de vorbă și, împreună, să lucrăm la o carte despre viața și drumul dumneavoastră în teatru?

Nu țin minte să te fi refuzat vreodată atunci când m-ai solicitat să colaborez la cărțile tale despre teatru și despre actori...

Este adevărat, și vă mulțumesc pentru asta, însă eu mă refeream la o carte despre cariera dumneavoastră de peste o jumătate de secol pe scena Teatrului Național.

M-ai întrebat direct, îți răspund direct. În primul rând, pentru că admir la tine tenacitatea demersurilor pe care le faci de ani de zile pentru ca memoria marilor noștri actori să se păstreze și în pagini de carte. Ai scris o carte frumoasă și emoționantă despre Grigore Vasiliu-Birlic, cred că singura după cea pe care i-o dedicase marelui actor criticul Valentin Silvestru. Ai mai scris apoi o carte despre Carmen Stănescu, una despre Lucia Mureșan... Ai mai scris despre... Ajută-mă...

Despre Adela Mărculescu, Valeria Gagealov...

Ca să nu mai vorbesc despre acel volum, „Dorul de ei”, în care sunt evocați Silvia Dumitrescu Timică, Emil Botta, Ion Finteșteanu, Sică Alexandrescu, Elvira Godeanu, Constantin Bărbulescu, Geo Barton, Tantzi Cocea, Sonia Cluceru și alte nume care, cândva, au făcut gloria teatrului românesc. Din respect pentru pasiunea și dragostea ta pentru teatru și slujitorii lui am acceptat să stăm de vorbă...

Din câte știi, nu ai fost prea generoasă în a face confesiuni ziariștilor.

Dacă mă gândesc bine, îți dau dreptate... Nu, nu am fost prea darnică atunci când mi s-au solicitat interviuri.

De ce? În general persoanele publice, artiștii își doresc publicitate.

Mai ales astăzi... Dragă, în ceea ce mă privește am preferat întotdeauna să nu vorbesc despre ceea ce făceam pe scenă. Pentru mine era mult mai important ca publicul, cel pentru care am făcut tot ce am făcut atâtea ani pe scena Naționalului bucureștean, să vadă din sală rezultatul muncii mele, rezultatul căutărilor mele, a eforturilor mele pentru a crea un personaj. Revenind la întrebarea ta... De ce am acceptat să stăm de vorbă despre cariera mea,

despre drumul meu în teatru, cum se spune... Cred că am datoria morală să evoc la rândul meu, atunci când mi se oferă ocazia, figurile unor mari actori cu care am avut șansa să lucrez la spectacole care, la timpul lor, s-au bucurat de un succes care astăzi greu poate fi imaginat. Asta cu atât mai mult cu cât vedem că o uitare păguboasă se așterne peste tot ceea ce au creat mari actori, pe care nu doar Teatrul Național din București i-a avut, ci și alte teatre din Capitală sau din țară, despre care astăzi nu se mai vorbește aproape deloc și despre care mâine-poimâine n-o să se mai știe nimic. În ce mă privește, mulțumesc lui Dumnezeu că am trăit într-o perioadă în care teatrul însemna ceva pentru români, iar actorii erau iubiți și respectați.

Au fost, într-adevăr, timpuri frumoase pentru teatru și prielnice pentru mari creații actricești nu doar pentru maeștrii consacrați, ci și pentru dumneavoastră, cei tineri, care, pe la începutul anilor '50 din secolul trecut, erați la început de drum.

N-au fost ani ușori, se știe... Nici în teatru nu a fost ușor. S-au făcut compromisuri uneori, mai ales în ce privește repertoriul, dar au fost, cum spuneai, și mari izbânzi, spectacole de neuitat, creații actricești despre care și astăzi, cei care am avut șansa să le vedem, mai vorbim.

O să vorbim despre toate acestea, dar ardeleanul din mine mă îndeamnă să vă propun să începem cu... începutul. Așadar, unde v-ați născut?

Prin naștere, sunt bucureșteancă. Mama m-a adus pe lume la Spitalul Filantropia.

Părinții erau și ei bucureșteni?

O, am avut niște părinți extraordinari care au trăit doar pentru copiii lor, pentru mine și pentru fratele meu. Tata, Nicolae Bondoc, era oltean, din Gorj. La București a venit pe la paisprezece ani, singur. Rămăsese orfan de mic și într-o bună zi a plecat spre București, pe jos, dintr-un sat de pe lângă Cărbunești. A fost un om foarte tenace, inteligent, extrem de muncitor și de o rară noblete sufletească...

La București a făcut o școală comercială și a fost, la început, casier la Uzinele Reșița, care aveau un soi de reprezentanță undeva prin centrul orașului. Apoi, fiind foarte corect și muncitor a ajuns contabil șef la IPROCHIM. A fost un om extraordinar tata... Amabil, politicos cu toată lumea. La peste optzeci de ani era încă un bărbat energic, plin de viață, care mergea pe jos cu mare plăcere și nu se temea de ploaie, de frig, de arșiță... L-am iubit foarte mult și a fost iubit. Mi-am dat seama de asta la înmormântarea lui. Tata nu a fost un om cu o poziție influentă și totuși, acolo, la cimitir, pe un ger

teribil de februarie o mulțime impresionantă a fost prezentă ca să-i aducă un ultim omagiu, să își ia adio de la el. Asta m-a emoționat foarte mult și am fost încă o dată mândră de bunul și generosul meu tată... A fost un om foarte bogat interior... Un om de onoare, de aceea a reușit să fie ceea ce a fost. N-a făcut avere pentru că nici atunci, ca și acum, dintr-un salariu câștigat cinstit nu poți face avere.

Dar nici săraci nu ați fost...

Firește, n-am fost săraci, mama era profesoară, tata, ți-am spus, funcționar, meserii care îți permiteau o viață decentă pe atunci, dar părinții mei nu au făcut din *a avea* un scop în sine în viață. Tot ce câștigau și atât cât câștigau era destinat familiei.

Mama dumneavoastră de unde se trăgea?

De loc, mama, care se numea Margareta, se trăgea de la Râmnicu Sărat... Tatăl mamei provenea dintr-o familie de armeni, care veniseră cu câteva generații înainte în România.

Ce meserie avea mama dumneavoastră?

Mama ar fi vrut să facă medicină. Din păcate, nu a avut posibilități materiale ca să-și croiască un drum în această meserie. Până la urmă a ajuns profesoară. Preda istorie și geografie, dar și cultură fizică și sport la școala

greacă. A fost un om de o generozitate și de o bunăvoință față de toată lumea cum rar întâlnești. Avea și căuta înțelegere pentru toată lumea. Rar suflet ca al mamei... Și acum sunt recunoscătoare părinților mei pentru toate sacrificiile pe care le-au făcut pentru a mă putea susține într-o astfel de școală.

Fratele dumneavoastră...

Am mai avut un frate, mai mic, Mircea, care s-a prăpădit... Terminase Dreptul și lucra în administrație...

În școală, la „Pitar Moș”, am fost colegă de clasă cu fiica Principesei Ileana

Știu de la Draga că primii ani de școală i-ați făcut într-o școală confesională celebră în acea perioadă în București.

Da, am învățat la o școală germană, unde profesoare erau călugărițe catolice. Școala era în cadrul Institutului „Sfânta Maria”, undeva pe strada Pitar Moș, în spatele Cinematografului „Patria”. Acolo am făcut școala primară, și tot acolo am continuat cursul inferior până în momentul în care, în 1948, școala s-a desființat, așa că am fost nevoiți toți elevii să mergem pe la alte școli din București.

Care era atmosfera în școala din Pitar Moș? Cum o percepea fetița care erați atunci?

Era multă rigoare, disciplină... Eram o copilă atunci și cred că nu mi-a fost ușor ca la o vârstă atât de fragedă să fiu, practic, despărțită de familie. Din clasa întâi am fost „internă”, ceea ce însemna că toată săptămâna stăteam în școală și doar sâmbăta după amiază mergeam acasă, iar duminica mă întorceam din nou în internatul școlii. Mă întrebi cum era atmosfera în școală... Era o atmosferă foarte elevată, și era

firesc să fie așa, pentru că profesoarele noastre erau călugărițe catolice, toate cu studii la cele mai importante universități din Europa. De pildă, Mère Consolata, directoarea școlii, o femeie foarte distinsă, avea un doctorat în chimie.

V-a fost greu, copil fiind, să vă acomodați unui asemenea mediu?

Trebuie să-ți spun că eu din familie am avut o educație în care, firesc, se știa ce se cuvine și ce nu se cuvine... Părinții m-au iubit mult, dar nu am fost răsfățată, așa că, probabil, acomodarea la rigorile școlii la care am fost dată a fost mai ușoară.

Școala era una de elită, bănuiesc, în București, la cea vreme.

Era o școală unde învățau copii ai elitei bucureștene. Acolo, am avut-o colegă de clasă pe fiica Principesei Ileana a României, fiica cea mai mică a Regelui Ferdinand și a Reginei Maria, nepoată a Reginei Victoria și a Țarului Alexandru al II-lea.

Cu care din fetele Principesei Ileana ați fost colegă?

Cu Minola, cum i se spunea, pe numele ei oficial Maria Ileana, devenită Arhiducesă. Din păcate, a avut un sfârșit tragic, pierzându-și

viața împreună cu soțul ei într-un accident de avion, prin 1959, dacă îmi aduc bine aminte.

Cum era să fiți colegă de clasă cu o membră a Familiei Regale?

Acolo, toate elevele eram egale. Nu țin minte ca Minola să fi fost privilegiată în vreun fel. Participa, ca noi, toate celelalte fete, la ore, la activități culturale, la rugăciune... în fine, la tot ce însemna program. De sâmbăta de la prânz și până duminica după amiaza mergea și ea în familie, ca noi toate... Nimeni nu avea un regim special. Nici măcar nepoata Regelui Ferdinand și a Reginei Maria. În plus, nu era nicio diferență între elevele catolice și cele ortodoxe. Noi, cele ortodoxe, ne împărtășeam la sărbătorile mari la minunata, extraordinara biserică Pitar Moș, care era lângă școala noastră.

Ce a însemnat ulterior pentru dumneavoastră faptul că o parte din studii le-ați făcut într-o școală confesională unde, spuneți, rigoarea și disciplina erau cuvinte de ordine?

Fără rigoare, fără disciplină, cred că nimic nu se poate face bine... Pe urmă, ca să educi, trebuie ca tu însuși să fii un om educat, ori profesoarele noastre erau persoane foarte bine pregătite fiecare în domeniul ei, în disciplina pe care o predau... În primii ani de școală la Insti-